

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 5/02-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. J. D., DrSc., bytom B., podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky vo veci vyslovenia nesúladu všeobecne záväzného nariadenia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 13/2001 z 8. novembra 2001 o miestnom poplatku za zber, prepravu a zneškodňovanie komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov s čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 20 ods. 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky, s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 71 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, s § 11 ods. 5 písm. a) a f) zákona Slovenskej národnej rady č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov, s § 15 zákona Slovenskej národnej rady č. 544/1990 Zb. o miestnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a s § 78 a § 79 ods. 2 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a 6. februára 2002 takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. J. D., DrSc., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) dostal 24. januára 2002 sťažnosť JUDr. J. D., DrSc. (ďalej len „sťažovateľ“), bytom B., podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v ktorej uviedol, že všeobecne záväzné nariadenie hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 13/2001 z 8. novembra 2001 o miestnom poplatku za zber, prepravu a zneškodňovanie komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov prijalo Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy „nad rámec normotvorných splnomocnení udelených Národnou radou Slovenskej republiky, čím porušilo ustanovenia Ústavy Slovenskej republiky o kompetencii orgánov územnej samosprávy pri vydávaní všeobecne záväzných nariadení. VZN zároveň porušuje rad základných práv, ktoré sa Ústavou Slovenskej republiky priznávajú každému, teda aj všetkým osobám s trvalým alebo prechodným pobytom na území hlavného mesta Slovenskej republiky“. V dôsledku toho sťažovateľ ústavný súd požiadal, aby v konaní o jeho sťažnosti podľa čl. 127 ústavy nálezom rozhodol o nesúlade tohto všeobecne záväzného nariadenia s označenými článkami ústavy a zákonov v znení: „Všeobecne záväzné nariadenie hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 13/2001 zo dňa 8. novembra 2001 o miestnom poplatku za zber, prepravu a zneškodňovanie komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov nie je v súlade s čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 20 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj v spojení s čl. 13 ods. 1 písm. a) a čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ani s čl. 71 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 11 ods. 5 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a § 11 ods. 5 písm. f) zákona Slovenskej národnej rady č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 130/1991 Zb. a § 15 zákona Slovenskej národnej rady č. 544/1990 Zb. o miestnych poplatkoch, ako aj v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Všeobecne záväzné nariadenie hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 13/2001 zo dňa 8. novembra 2001 o miestnom poplatku za zber, prepravu a zneškodňovanie komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov odporuje aj § 78 a 79 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.“

Svoju žiadosť, aby v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy ústavný súd (a na žiadosť fyzickej osoby) posúdil súlad všeobecne záväzného nariadenia s ústavou a zákonmi [napriek tomu, že podľa čl. 125 ods. 1 písm. d) ústavy existuje osobitné konanie pred ústavným súdom o súlade „...všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy podľa čl. 71 ods. 2 ústavy s ústavou, ústavnými zákonmi, s medzinárodnými zmluvami...“, ako aj „so zákonmi, s nariadeniami vlády a so všeobecne záväznými predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, ak o nich nerozhoduje iný súd“], sťažovateľ odôvodnil tým, že „V právnom štáte musí byť celkom neprijateľná taká právna úprava, ktorá odporuje ústave. Podozrenie z neústavnosti všeobecne záväzného nariadenia orgánu územnej samosprávy je ústavným dôvodom na začatie konania pred Ústavným súdom SR podľa článku 125 ods. 1 písm. a) až d) Ústavy SR. Ústava SR v článku 130 odsek 1 uvádza prezidenta Slovenskej republiky, vládu Slovenskej republiky, súd, generálneho prokurátora a najmenej pätinu poslancov Národnej rady Slovenskej republiky ako subjekty, ktoré sú oprávnené podať návrh na začatie konania. Prezident SR, vláda, aj poslanci parlamentu v riadne fungujúcej spoločnosti majú určité poznatky o dianí v jednotlivých častiach krajiny vrátane obcí. Najzávažnejšie porušenia ústavy a zákonov im neunikajú. To isté možno očakávať od generálneho prokurátora. Ich úlohy sú však späté s celým štátom. Musia sa sústreďovať na iné problémy, nimi žiť a riešiť ich. Dokonalá znalosť problematiky regiónov, vyčerpávajúci prehľad o právnych úpravách prijatých v každej obci u nich sotva možno dôvodne predpokladať. Vo vzťahu k fyzickým a právnickým osobám, ktorých ústavné práva a slobody sú porušené úpravou určenou všeobecne záväzným nariadením orgánu územnej samosprávy je opodstatnené, keď osoby postihnuté úpravou všeobecne záväzného nariadenia požiadajú Ústavný súd Slovenskej republiky ako orgán ochrany ústavnosti (čl. 124) v právnom štáte (čl. 1), aby preskúmal, či im územná samospráva nesiahla na ústavné práva alebo slobody. Z uvedených príčin fyzická osoba je aktívne legitimovanou osobou ústavnou sťažnosťou namietnuť porušenie svojich základných práv a slobôd orgánom územnej samosprávy nielen vo fáze uplatnenia práva, ale aj vo fáze tvorby práva a Ústavný súd Slovenskej republiky má kompetenciu preskúmať v konaní o ústavnej sťažnosti súlad všeobecne záväzného nariadenia orgánu územnej samosprávy s Ústavou Slovenskej republiky“.

Sťažovateľ súčasne požiadal, aby ústavný súd podľa § 26 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pokladal vec predloženú jeho sťažnosťou za nalievavú, lebo označené všeobecne záväzné nariadenie pre splnenie povinnosti porušujúcej základné práva povinných osôb ukladá lehotu „do 31. marca 2002“.

II.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pričom skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona. Po jej predbežnom prerokovaní ju bol však nútený odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Pri zdôvodnení svojho rozhodnutia ústavný súd vychádzal zo záveru (potvrdeného jeho stabilizovanou judikatúrou), že „Každé z konaní pred ústavným súdom možno začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania (konaní) pred ním. Ústavná a zákonná úprava konaní pred ústavným súdom ich koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania pred ústavným súdom.“ V dôsledku uvedeného za „opodstatnené návrhy na začatie konania pred ústavným súdom možno považovať len tie z nich, o ktorých je možné konať a aj rozhodnúť v niektorom z konaní uvedených v čl. 125 až 129 a čl. 130 ods. 3 ústavy ako v samostatnom konaní uskutočnenom výlučne na návrh oprávnených subjektov“ (I. ÚS 23/99 až I. ÚS 29/99). Napokon, ústavný súd už na začiatku svojej činnosti jednoznačne potvrdil, že „v rámci konania o podnete nie je ústavný súd oprávnený konať vo veciach, ktoré sú jednoznačne určené pre konanie upravené osobitne“ (I. ÚS 46/94).

Nemennosť pravidla, podľa ktorého v rámci konaní o individuálnej ochrane základných práv alebo slobôd pred ústavným súdom nemožno konať o súlade právnych predpisov, ústavný súd viackrát potvrdil aj vo svojej najnovšej judikatúre, keďže „za zjavne

neopodstatnený je potrebné považovať podnet, v rámci ktorého by bolo potrebné uskutočniť konanie, na ktoré ústavný súd nie je oprávnený, hoci inak by toto konanie (a za splnenia príslušných procesných podmienok) mohol uskutočniť ako samostatné konanie a na základe návrhu oprávnenej osoby“ (II. ÚS 40/00, II. ÚS 33/00, II. ÚS 48/00, II. ÚS 19/01).

Hoci pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa mal ústavný súd na zreteli, že nová ústavná úprava činnosti ústavného súdu (ústavný zákon č. 90/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov) celkovo rozširuje a spresňuje jednotlivé druhy konaní pred ním a vo vzťahu k čl. 127 ústavy konanie o sťažnosti dotvára ako účinný právny prostriedok ochrany ľudských práv a základných slobôd fyzických osôb a právnických osôb, na druhej strane sa ale žiadnym spôsobom a v žiadnom rozsahu nedotýka pravidla, podľa ktorého v rámci konkrétneho typu konania pred ústavným súdom nie je možné uskutočňovať iné konanie, ktoré (a súčasne) existuje ako samostatné konanie pred ústavným súdom.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ v konaní o svojej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy požadoval posúdenie súladu všeobecne záväzného nariadenia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy s ústavou a zákonmi a pretože posúdenie takéhoto súladu je predmetom úpravy osobitného konania pred ústavným súdom podľa čl. 125 ods. 1 písm. d) ústavy, bolo treba jeho sťažnosť po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. februára 2002